

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

مجلسی

شماره ۱/۱۳۹۹

تاریخ ۱۹ مرداد ۵۴

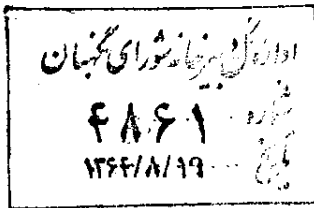
اداره کلیه سرافراز شورای نگهبان
شماره ۴۸۶۱
تاریخ ۱۳۶۴/۸/۱۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۲۳۳ مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۲۸ ،
طرح قانونی احیاء و واگذاری اراضی مزروعی که موادی از آن مغایر
با موازین شرعی شناخته شده بود ، در جلسه علنی روزیکشنبه ۶۴/۲/۲۹
مجلس شورای اسلامی مورد بررسی قرار گرفت و با اصلاحاتی به تصویب
رسید . لازم به یادآوری است که ماده ۵ و صدر مواد ۶ و ۷ بنا به ضرورت
با بیش از دو سوم آراء عده حاضر در جلسه به تصویب رسیده است که
در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی برای رسیدگی و اظهار نظر آن
شورای محترم به پیوست ارسال می شود . / ض

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی
۱۹ مرداد
۵۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طرح قانونی احیاء و واگذاری اراضی مزروعی

فصل اول - تعاریف

- ماده ۱- اصطلاحاتی که در این قانون بکار برده میشود از نظر اجرای آن بشرح زیر تعریف میگردد .
- ۱- کشاورزی . کشاورزی عبارتست از بهره برداری از آب و زمین بمنظور تولید محصولات گیاهی و حیوانی (از قبیل زراعت ، باغداری ، درختکاری ، مثمرو غیر مثمثر ، جنگلداری و جنگلکاری ، دامداری ، پرورش طیور و زنبور عسل و آبزیان) .
 - ۲- اراضی دولتی . عبارتست از زمینهای ثبت شده و ثبت نشده ، دایر ، بایر ، خالصه ، و سایر انواع اراضی که بطریق مشروع به دولت منتقل شده یا بشود . و با آن دسته از اراضی که دولت به موسسات دولتی و غیر دولتی حقیقی یا حقوقی جهت اجراء طرحی واگذار کرده و مطابق ضوابط مربوطه به اجراء در نیامده باشد .
 - ۳- اراضی ملی عبارت از زمینهایی است که در اختیار دولت جمهوری اسلامی میباشد از قبیل موات ، جنگلی ، مستحدثه ، ساحلی و آن دسته از اراضی که دولت به موسسات اعم از دولتی و غیر دولتی ، حقیقی یا حقوقی جهت اجرای طرحی واگذار کرده و تا تصویب این قانون مطابق ضوابط مربوطه به اجراء در نیامده باشد .
 - ۴- اراضی مسترد شده . کشت و صنعت ها و اراضی نیمه مکانیزه و زمینهایی که توسط محاکم صالحه اسلامی حکم به تملک عمومی صادر و در اختیار دولت قرار گرفته باشد .
 - ۵- موات . زمینهای غیر آبادی که سابقه احیاء و بهره برداری نداشته و به صورت طبیعی باقی مانده است (موات بالاصاله) . و همچنین زمینهایی که سابقه احیاء داشته لکن به مرور زمان خراب و موات شده است و مالک هم ندارد (موات بالعرض) .
 - ۶- اراضی معرض عنها . زمینی که مالک از آن اعراض کرده یا بکند .
 - ۷- بایر . زمینهایی است که حداقل ۵ سال متوالی بدون عذر موجه مورد استفاده قرار نگرفته باشد .
 - ۸- دایر . زمینهای آبادی است که عرفا مورد بهره برداری است .
 - ۹- زمینهای موقوفه . زمینهایی است که توسط فرد یا افرادی وقف شده باشد و به دو دسته خاص و عام قابل تقسیم است .

بسم تعالی

- ۱۰- اراضی مستحده . زمینهایی است که در اثر پائین رفتن سطح آب دریاها و دریاچهها ، و تغییر بستر رودخانهها و خشک شدن تالابها پدید آمده باشد .
- ۱۱- اراضی ساحلی . زمینهایی است که در مجاورت حریم دریا و دریاچه و یا اراضی مستحده قرار دارد و با توجه به انواع اراضی مذکور در این قانون بر حسب مورد در حکم یکی از آنها محسوب خواهد شد .
- ۱۲- مراتع . زمینهایی است اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که در فصل چرا دارای پوششی از نباتات علوفه‌ای خودرو بوده و با توجه چرا عرفا مرتع شناخته شود . چنانچه مرتع دارای درختان جنگلی خودرو باشد ، مرتع مشجر نامیده میشود .
- ۱۳- نهالستانها . جنگلهای دست کاشت عمومی که توسط دولت ایجاد شده باشد .
- ۱۴- اراضی جنگلی . به جنگل تکامل نیافته‌ای گفته میشود که به دو صورت زیر باشد .
- الف - تعداد کننده درخت یا نهال یا بوته جنگلی در هر هکتار آن جداگانه یا مجموعاً از یکصد اصله تجاوز ننماید .
- ب - درختان جنگلی بصورت پراکنده باشد به نحوی که حجم آن در هر هکتار در شمال (از حوزه آستارا تا حوزه گلبداغی) کمتر از پنجاه مترمکعب و در سایر نقاط ایران کمتر از بیست مترمکعب باشد (در صورت وجود شمشاد و حجم بیش از سی مترمکعب جنگل شمشاد محسوب میشود) .
- ۱۵- آیش . زمین دابری است که بصورت متناوب طبق عرف محل برای دوره معینی بدون کشف بماند .
- ۱۶- عرف محل . مقدار زمینی است که برای تامین معاش زندگی یک کشاورز و خانواده‌اش با توجه به توان خانوادگی ، مورد نیاز باشد ، بطوریکه بعد از کسر هزینه‌های کاشت ، داشت و برداشت به مقدار اجرت روزانه یک کارگر شهری برای اوقاتی بماند .
- ۱۷- منبع یا مردرآمد دیگر . عبارتست از منبع یا درآمدی غیر از زراعت که نیاز این خانواده را بطور متعارف و مشروع تامین نماید .
- ۱۸- اراضی تمام مکانیزه . زمینهایی است که عملیات کاشت ، داشت ، برداشت و سیستم آبیاری آن بوسیله ماشین آلات متناسب انجام میگردد .

فصل دوم - اهداف و زمینه‌ها

ماده ۲- با توجه به اصول ۳ و ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی و سیاست اقتصادی کشور جمهوری

بسم تعالی

اسلامی ایران که بر اصل استقلال اقتصادی توجه عمیق دارد و بمنظور رسیدن به خودکفائی کشور که در درجه اول مبتنی بر توسعه امر کشاورزی و بهره برداری صحیح از اراضی مزروعی میباشد و برای ریشه کن کردن فقر و محرومیت افراد جامعه و جلوگیری از هجرت بی رویه روستائیان طرح احیاء و واگذاری اراضی مزروعی تصویب میشود .

ماده ۳ - اراضی مورد نظر در این قانون پنج قسم است .

الف - اراضی موات و رها شده .

ب - منابع ملی (از قبیل مراتع غیر حریم - اراضی جنگلی - اراضی مستحدثه) .

ج - اراضی دولتی و مسترد شده به دولت .

د - اراضی بایر .

ه - اراضی دایر .

ماده ۴ - اراضی بندهای الف و ب و ج در اختیار دولت جمهوری اسلامی است و دولت میتواند با رعایت ضوابط مذکور در این قانون مورد بهره برداری قرار داده و یا به واجدین شرایط واگذار نماید .

تبصره ۱ - آن قسمت از اراضی مواتی که از تاریخ ۲۲/۱۱/۵۷ بوسیله مجاری قانونی وارگانهای انقلابی به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار شده در صورت احیاء در اختیار آنها باقی خواهد ماند و طبق ضوابط این قانون با آنها رفتار خواهد شد .

تبصره ۲ - اسناد مالکیت زمینهای مواتی که بموجب این قانون در اختیار دولت میباشد و یا مورد وثیقه قرار گرفته باطل و غیر از مطالبات اشخاص ناشی از فروش اینگونه اراضی که منتفی میگردد ، مطالبات دیگر وسیله طلبکاران از سایر اموال بدهکار قابل استیفاء خواهد بود .

ماده ۵ - اراضی بند د در صورت اعراض صاحبان آنها بلاعوض در اختیار دولت قرار میگیرد و در صورت عدم اعراض مالکین اراضی بایر بدلیل ضرورت ملزم به کشت بر اساس ضوابط کشاورزی یا فروش یا اجاره یا مزارعه زمین بایر خود هستند چنانچه از تاریخ ابلاغ ظرف مدت یکسال اقدام به یکی از موارد فوق ننمایند وزارت کشاورزی توسط هیاتهای ۷ نفره از طرف مالک به کشاورزان به قیمت عادله خواهد فروخت .

تبصره ۱ - در واگذاری زمین توسط کمیسیون اولویت با کشاورزانی است که روی زمین کار میگرداند و فعلا ساکن در محل هستند و در مراحل بعد سایر کشاورزان محلی کم زمین یا بدون زمین و اگر در محل نباشد کشاورزان روستاهای مجاور .

بسم الله

تبصره ۲ - دولت علاوه بر مهلت دادن چنانکه مالکین اراضی بایر فاقد توانائی مالی و وسایل باشند امکانات لازم را در اختیارشان قرار خواهد داد .
ماده ۶ - اراضی دائری که بنحوی تا سال ۵۹ در سراسر کشور و سال ۱۳۶۰ در کردستان در اختیار غیرمالک قرار گرفته و روی زمین کشت نموده است (کشت موقت) به حکم ضرورت به کشاورزان متصرف که واجد شرایط زیر باشند .

الف - بی زمین یا کم زمین .

ب - ممر معاشی غیراز کشاورزی نداشته باشد .

ج - ساکن محل باشد .

واگذار میشود و بهای عادلانه آن به صاحبان زمین بعد از کسر بدهی قانونی و شرعی توسط کشاورزان فعلی پرداخت خواهد شد و بعد از پرداخت آخرین قسط سند رسمی و ثبتی مالکیت بوسیله کمیسیون ماده ۵ به کشاورز داده خواهد شد .

تبصره ۱ - هرگاه متصرفین واجد شرایط فوق نباشند زمین از آنان مسترد و در اختیار مالک قرار میگیرد تا بر اساس ماده ۵ و سایر مواد مندرج در این قانون اقدام نماید .

تبصره ۲ - چنانچه وزارت کشاورزی توسط هیاتهای ۷ نفره تشخیص دهد که صاحبان اراضی کشت موقت شخصا به امر کشاورزی پرداخته و زراعت روی آن اراضی تنها مورد درآمد آنها میباشد با توجه به درآمد حاصله از زمین و رعایت مسائل فنی کشاورزی ، و در صورت سکونت در منطقه مربوطه کلا یا بعضا به مقدار نیاز مالک باو بازگردانده خواهد شد .

تبصره ۳ - آن قسمت از اراضی مذکور در صدر این ماده که در اختیار نهادها قرار دارد ، بشرح زیر با آن عمل خواهد شد .

الف - زمینهایی که ملکیت مشروع صاحبان آن روشن نیست ، اعم از آنکه داخل یا خارج کشور باشند باید ظرف یکسال طبق اصل ۴۹ بدادگاه صالح مراجعه و تعیین تکلیف نمایند وگرنه بر اساس ضرورت در اختیار دولت قرار میگیرد .

ب - زمینهایی که ملکیت مشروع صاحبان آن مشخص باشد هرگاه داخل کشور بسر میبرد زمین در اختیار آنان قرار میگیرد تا طبق ماده ۵ و سایر مواد و تبصره های مربوطه این قانون عمل نماید .

ج - زمینهای مذکور در بند فوق هرگاه صاحبان آن خارج از کشور بسر برند طبق ماده ۵ با آنان رفتار خواهد شد .

د - زمینهایی که ملکیت آن محل اختلاف است اطراف نزاع بدادگاه صالح مراجعه میکنند تا تکلیف قانونی زمین را مشخص نمایند .

بمقاله

- تبصره ۴ - تا تعیین تکلیف نهائی زمینهای مذکور در تبصره فوق این زمینها همچنان در اختیار نهادها باقی خواهد بود .
- ماده ۷ - اراضی دائری که در تاریخ تصویب این قانون در اختیار مالک است کماکان در اختیار مالک باقی خواهد ماند چنانچه صاحب زمین در غیر آیش زراعت را بمدت یکسال تعطیل کند طبق ماده ۵ این قانون نسبت به او عمل خواهد شد .
- تبصره ۱ - زمین دامداریها مشمول این قانون نخواهد بود و تناسب مقدار زمین و تعداد دام باید مبتنی بر ضوابط وزارت کشاورزی باشد .
- تبصره ۲ - اراضی موقوفه عام و خاص دایر و بایر توسط متولی شرعی طبق مقررات و موازین شرعی و مطابق بانظرواقف به اجاره و مزارعه یا شقوق دیگر داده میشود .
- تبصره ۳ - اراضی تمام مکانیزه و کشت و صنعتها با حفظ مالکیت بانظروزارت کشاورزی باید به طرز مطلوب مورد بهره برداری قرار گیرد ، این حکم در مورد زمینهای تمام مکانیزه شخصی که در دست صاحبان شان می ماند ، نیز معتبر است .
- تبصره ۴ - اراضی باغات و قلمستانها در حد نصاب اراضی زراعی منظور نخواهد شد .

فصل سوم - تاسیسات و ماشین آلات

- ماده ۸ - تاسیسات مالکین دو قسمند .
- الف - تاسیسات و ماشین آلات کشاورزی .
- ب - تاسیسات و ماشین آلات غیر کشاورزی .
- بند ۱ - تاسیسات و ماشین آلات کشاورزی که زائد بر احتیاج قانونی مالک باشد در صورتی که مورد نیاز کشاورزی و کشاورزان منطقه باشد مالک آنها ملزم است به اجاره یا فروش در اختیار کشاورزان قرار دهد .
- بند ۲ - تاسیسات و ماشین آلات غیر کشاورزی .
- اینگونه تاسیسات و ماشین آلات که به امور کشاورزی مربوط نمیشود از قبیل خانه شخصی ، کارگاههای فنی غیر کشاورزی - دامداریها و نظایر اینها با رعایت حریم قانونی آنها در اختیار صاحبش باقی خواهد ماند .

فصل چهارم - تشکیلات اجرایی

- ماده ۹ - مسوول اجرای این قانون وزارت کشاورزی میباشد و موظف است در تهران

تعلانی

ستاد مرکزی هیاتهای واگذاری زمین را برای اجرای این قانون تشکیل دهد که مرکب است از نمایندگان تام الاختیار و تمام وقت .

- ۱- یکنفر روحانی .
 - ۲- نماینده وزارت کشاورزی .
 - ۳- نماینده جهاد سازندگی به تایید وزارت کشاورزی .
 - ۴- نماینده وزارت کشور به تایید وزارت کشاورزی .
 - ۵- نماینده وزارت دادگستری به تایید وزارت کشاورزی .
- ماده ۱- ستاد مرکزی هیاتهای واگذاری زمین موظف است هیاتهای زیر را به شرح ذیل تشکیل دهد تا مفاد این قانون را بمورد اجرا گذاشته و هیچ ارگان دیگری حق دخالت و تصمیم گیری در اجرا را ندارد .

- ۱- یکنفر نماینده وزارت کشاورزی .
- ۲- یکنفر نماینده جهاد سازندگی .
- ۳- یکنفر نماینده وزارت کشور .
- ۴- یکنفر روحانی به تعیین روحانی عضو ستاد مرکزی .
- ۵- یکنفر حقوقدان بعنوان نماینده وزارت دادگستری .
- ۶- دو نفر عضو متغیر از افراد متعهد و منتخب هر روستا با تایید نماینده وزارت کشور در هر منطقه و روحانی هیات .

تبصره ۱- اعضای هیات واگذاری زمین باید دارای شرایط ذیل باشند .
ایمان - تعهد عملی به اسلام - نداشتن سوء پیشینه - وفاداری به جمهوری اسلامی
شهرت به حسن اخلاق و آداب اسلامی .

تبصره ۲- نمایندگان فوق (بجز روحانی هیات) به ستاد مرکزی معرفی و در صورت تایید این ستاد منصوب میگرددند .

تبصره ۳- رای نهائی در واگذاری زمین با امضای چهار نفر از اعضای ثابت که یکی از آنان روحانی باشد معتبر خواهد بود .

تبصره ۴- نهادها و سازمانهای فوق باید حداکثر یکماه پس از تقاضای ستاد مرکزی نماینده خود را معرفی نمایند .

فصل پنجم - ضوابط واگذاری

ماده ۱۱ - اولویتها .

بسم تعالی

بند ۱- اراضی بندهای (الف و ب و ج) ماده ۳ این قانون بترتیب ذیل واگذار میشود .

۱- زمینهای مستردشده بدولت وسایرزمینهای دولتی .

۲- زمینهای موات - رهاشده - منابع طبیعی قابل احیاء .

بند ۲- افراد - درواگذاری اراضی ، زمین به روستائیان کشاورز بی زمین یا کم زمین ساکن روستا ، خوش نشینهای بی زمین و فارغ التحصیلان کشاورزی و سایر افراد علاقمند به کار کشاورزی به ترتیب داده میشود .

بند ۳ - در واگذاری اراضی بند (د) و (هـ) ماده ۳ فرزندان مالک در صورتی که واجد شرایط باشند ، در اولویت خواهند بود .

ماده ۱۲ - زمینهای مذکور در این قانون بجز اراضی موات حسب مورد بعنوان اجاره مزارعه فروش و یا مجانی با شرایط ذیل ورعایت مقررات این قانون در اختیار واجدین شرایط قرار میگیرد .

۱- کشت زمین باید با عرف کشت در محل مطابقت داشته و بدون عذر موجه زمین معطل نماند .

۲- عملکرد روی زمین باید بگونه ای باشد که موجب اتلاف زمین نگردد .

۳- کشت روی زمینها باید با توجه به نیازهای جامعه باشد .

۴- زمینهای واگذار شده قابل انتقال و خرید و فروش (رسمی و غیررسمی) وتفکیک نمیشد مگر با اجازه دولت .

۵- انتقال گیرنده زمین باید فاقد ممر درآمد دیگری بوده وشخصا روی زمین کار کند و ساکن محل باشد مگر موارد استثنائی که تشخیص آن با مسولین اجرائی است و در مورد زمین موات پس از واگذاری دولت محی مالک خواهد شد و دولت میتواند در مقابل ارائه امکانات نحوه استفاده از زمین را مشخص کند .

۶- مجموع زمین هرانتقال گیرنده باید کمتر از یک عرف محل نباشد .

تبصره ۱- عدم رعایت این ضوابط پس از اخطارهای لازم طبق آئین نامه ، موجب خلع ید و از عهده خسارات وارده برآمدن توسط کشاورز میباشد مگر اینکه عسدر زارع در معطل گذاردن زمین موجه باشد .

تبصره ۲- اخطار خلع ید مزبور بوسیله مسولین اجرائی و با اطلاع ستاد مرکزی انجام میگیرد .

بسم تعالی

تبصره ۳ - هزینه های انجام شده از طرف زارع پس از کسر خسارات وارده بسه او پرداخت خواهد شد .

ماده ۱۳ - اراضی مورد احتیاج وزارتخانه ها و سازمانها و شرکتهای دولتی و موسسات خیریه و عام المنفعه و همچنین اراضی مورد نیاز برای مصارف غیر کشاورزی از جمله تامین مسکن برای روستائیان بر اساس طرحهای مصوبه سازمانهای مربوطه بوسیله وزارت کشاورزی و عمران روستائی بررسی و از زمینهای ملی شده دولتی اختصاص یافته و با شرایط متناسب با طرح راسا توسط وزارت مذکور و با اطلاع ستاد هیاتهای مربوطه واگذار خواهد شد .
تبصره - اراضی دائر و باثر دولتی یا خریداری شده بوسیله دولت مشمول این ماده نخواهد بود مگر در موارد ضروری .

ماده ۱۴ - بمنظور کمک در امر کشاورزی وزارت کشاورزی مجاز است طرح های خودو اشخاص حقیقی و یا حقوقی را مورد بررسی قرار دهد و در صورت تصویب راسا نسبت به واگذاری اراضی مناسب با طرح مصوب از اراضی ملی شده و دولتی از طریق اجاره یا طرق دیگر اقدام نماید .

تبصره ۱ - دولت میتواند در مورد اراضی موات در ماده فوق با ارائه خدمات حق ارائه خدمات دریافت نماید .

تبصره ۲ - اراضی که طبق مواد ۱۳ و ۱۴ اختصاص داده می شود ، فقط بانظرو وزارت کشاورزی قابل تفکیک و تبدیل بوده و در صورت تخلف از ضوابط طرح مصوب وزارت کشاورزی مستقیما نسبت به فسخ قرارداد اقدام و پس از کسر خسارات نسبت به پرداخت هزینه های انجام شده اقدام می نماید .

فصل ششم - مواد متفرقه

ماده ۱۵ - وظایف هیاتها به قرار زیر است .

۱ - سعی در رفع اختلافهای ناشی از اجرای این قانون و در صورت عدم رفع اختلاف ارجاع به دادگاههای صالح .

۲ - واگذاری زمین با رعایت اولویتها و ضوابط مربوط مندرج در این قانون .

۳ - تشخیص صلاحیت و میزان استفاده از وام ، وامگانات کشاورزی برای کشاورزانی که در اجرای مصوبات ۱۳۵۹/۱/۲۶ و ۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب و این قانون زمینی در اختیارشان قرار داده شده یا میشود .

بسم الله

- ۴ - کنترل و نظارت بر رعایت ضوابط مذکور در ماده ۱۲ و حفظ منافع و مصالح دولت .
- ماده ۱۶ - در مواردیکه مالکیت اراضی مورد شکایت قرار گیرد شورای عالی قضائی موظف است در اسرع وقت دادگاهی جهت رسیدگی به اراضی مزبور و نیز تخلفات هیاتها و ستاد تشکیل دهد .
- تبصره ۱ - در صورتیکه ثابت شد شکایت مغرضانه بوده است شاکی تحت پیگرد و مجازات قرار خواهد گرفت .
- تبصره ۲ - چنانچه پس از واگذاری در دادگاه ثابت شود که زمین مشمول قانون واگذاری نمیشود مالک شرعی زمین مخیر است قیمت و یا عوضی عین زمین خود را تحویل بگیرد .
- تبصره ۳ - کلیه واگذاریها ثبیکه قبل از این قانون برخلاف قانون مصوب شورای انقلاب انجام گرفته لغو خواهد شد .
- ماده ۱۷ - اسنادیکه در اجرای این قانون تنظیم میگردد در دفاتر مخصوصیکه نمونه آن توسط وزارت کشاورزی و سازمان ثبت اسناد و املاک تهیه خواهد شد صادر و این قبیل اسناد در حکم سند رسمی خواهد بود .
- ماده ۱۸ - در صورت استنکاف مالکین از اجرای این قانون حاکم شرع یا نماینده وی به نمایندگی از طرف مستنکف اسناد مربوطه را امضاء خواهد نمود .
- ماده ۱۹ - دولت موظف است از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه اجرائی آنرا ظرف مدت سه ماه تهیه و تصویب نموده و بوسیله ستاد مرکزی به هیاتهای مسوول واگذاری زمین ابلاغ نمایند و در صورت تخلف هیاتهای واگذاری ستاد مرکزی افراد متخلف را به مراجع صالحه جهت پیگرد و صدور حکم مقتضی معرفی مینماید .
- ماده ۲۰ - ستاد هیاتهای واگذاری مسوول اجراء این قانون جانشین ستاد و هیاتهای مذکور در قانون مصوب شورای انقلاب هستند در سال جاری هزینه های آن از محل اعتبار آنها استفاده خواهند کرد و در سالهای آینده در بودجه دولت منظور خواهد شد .
- ماده ۲۱ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات و آئین نامه های اجرائی مغایر با آن لغو میگردد .
- طرح قانونی فوق مشتمل بر بیست و یک ماده و بیست و پنج تبصره در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و شصت و چهار به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است . / ض

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی
۱۹
۸
۵۴